

TÖRTÉNELEM

9. évfolyam

Fogalmak:

neolit, patriarchátus, matriarchátus, totem, tabu, állam, zikkurat, Biblia, monoteizmus, politeizmus, buddhizmus, taoizmus, konfucianizmus, piramis, fáraó, hieroglifa, satrapa, kaszt, brahmana, ksatrija, vaisja, sudra, nirvana polisz, arkhón, démosz, türannisz, eklészia, demokrácia, sztratégosz, cserépszavazás, hellenizmus, falanx, patrícus, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, censor, provincia, lovagrend, proletariátus, triumvirátus, principatus, limes, legio, colonus, dominatus, apostol, püspök, zsinat
gróf- grófság-őrgrófság, ortodox, katolikus, pápa, szerzetes, kolostor, bencések, szkizma, feudum, beneficium, hűbériség, vazallus, jobbágy, robot, allódium, iszlám, Korán, kalifa nomád, kettős fejedelemség, nemzetség, törzs, kalandozások, szeniorátus, primogenitúra, vármegye, ispán, várnép, várjobbágy, tized

Nevek:

Kheopsz, Hammurapi, Ehnaton, II. Ramszesz, Dávid, Salamon, Assurbanapli, I. Dareiosz, Xerxész, Buddha, Si Huang-ti, Konfuciusz
Drakón, Szolón, Peiszisztratosz, Kleiszthenész, Miltiadész, Leonidasz, Themisztoklész, Periklész, Pheidiasz, Homérosz, Hérodotosz, Thuküdidész, Szókratész, Platón, Arisztotelész, II. Philipposz, Nagy Sándor, Ptolemaiosz
Romulus, Remus, Hannibal, Cornelius Scipio, Gracchusok, Marius, Sulla, Spartacus, Crassus, Pompeius, Caesar, Antonius, Augustus, Lepidus, Nero, Traianus, Hadrianus, Diocletianus, Constantinus, Jézus Krisztus, Pál, Péter, Attila, Lívius, Tacitus, Plutarkhosz, Cicero
Klodvig, Merovingok, Martell Károly, Kis Pippin, Karolingok, Nagy Károly, I. Ottó, Szent Benedek, Justinianus, Cirill és Metód, Mohamed
Álmos, Árpád, Géza, I. István, Koppány, Imre

Topográfia:

Rudabánya, Vérteszőlős, „termékeny félhold”, Mezopotámia, Sumer, Babilon, Asszíria, Egyiptom, Giza, Théba, Főnícia, Türosz, Palesztina, Judea, Izrael, Jeruzsálem, Perzsia, India, Kína
Kréta, Mükéné, Trója, Athén, Spárta, Olümpia, Marathón, Thermopülai-szoros, Szalamisz, Peloponnészosz, Makedónia, Alexandria, Milétosz, Róma, Karthago, Cannae, Záma, Hispania, Gallia, Actium, Dacia, Pannónia, Konstantinápoly, Aquincum, Sopianae, Savaria, Catalaunum
Poitiers, Aachen, Verdun, Egyházi Állam, Kijev, Mekka, Cordoba, Bagdad
Magna Hungaria, Levédia, Etelköz, Vereckei-hágó, Augsburg, Pannonhalma, Esztergom

Évszámok:

kr.e. 3000, kr.e. XVIII. század, Kr.e. 30, Kr.e. 525, Kr.e. 30,
Kr.e. 776, kr.e. 621, kr.e. 594, kr.e. 508, kr.e. 490, kr.e. 480, kr.e. 431-404, kr.e. 336-323
kr.e. 753, kr.e. 510, kr.e. 367, kr.e. 264-241, kr.e. 218-201, kr.e. 60, kr.e. 48, kr.e. 44,
kr.e. 43, kr.e. 31, 212, 313, 395, 451, 476
622, 732, 768-814, 800, 843, 962, 1054
895, 955, 973, 997-1038, 1000

10. évfolyam

Fogalmak:

invesztitúra, simónia, kiközösítés, zarándok, keresztes hadjáratok, inkvizíció, konkordátum, eretnenség, kolduló rendek, városi önkormányzat, nyomásos gazdálkodás, hospes, jobbágy, jobbágytelek, céh, skolasztika, egyetem, 7 szabad művészet, lovagi kultúra, román stílus, gótika
nádor, regálé, serviens, familiaritás, Aranybulla, nemes, báró, királyi kancellária, dukátus rendiség, reneszánsz, humanizmus, husziták, szultán, szpáhi, janicsár, khász, reconquista, cortex
kiskirályok, bandérium, harmincad, kapuadó, urbura, telekkatonaság, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, úriszék, pallosjog, kilenced, ősiség, gubernátor, füstpénz, hadiadó, fekete sereg, Corvina
gyarmatosítás, konkvisztádor, ültetvényes gazdálkodás, kereskedelmi háromszögek, abszolutizmus, reformáció, protestáns, evangélikus-lutheránus, református-kálvinista, predestináció, anabaptista, antitrinitárius-unitárius, ellenreformáció, jezsuiták, manufaktúra, tőke, anglikán, bekerítés, monopólium, puritán, alkotmányos monarchia, merkantilizmus
örökös jobbágyság, hajdú, kuruc, labanc, rendi konföderáció, vilajet, szandzsák, haradz, Helytartótanács, kamara, Haditanács

Nevek:

Hódító Vilmos, VII. Gergely, IV. Henrik, III. Ince, Barbarossa Frigyes, IV. Fülöp, Habsburg Rudolf, Assisi Szt. Ferenc, Szt. Domonkos, Aquinói Szt. Tamás, Dzsingisz kán, Batu Szent Gellért, I. András, Vata, I. László, Könyves Kálmán, III. Béla, Anonymus, II. András, IV. Béla, Kézai Simon
Lorenzo Medici, Macchiavelli, Jeanne d' Arc, Wat Tyler, VII. Henrik, IV. Luxemburgi Károly, Husz János, Gutenberg, III. Iván, Oszmán, II. Mohamed, Aragóniai Ferdinánd, Kasztíliai Izabella
Csák Máté, Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Budai Nagy Antal, I. Ulászló, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás, V. László, Vitéz János, Kinizsi Pál, Janus Pannonius
Kolumbusz, Magellán, Vasco da Gama, V. Károly, Luther, Kálvin, Loyola Ignác, Kopernikusz, Galilei, VIII. Henrik, I. Erzsébet, II. Fülöp, Cromwell, Richelieu, XIV. Lajos, Colbert, Nagy Péter
Dózsa György, II. Lajos, Szapolyai János, I. Ferdinánd, II. Szulejmán, Fráter György, Zrínyi Miklós, Báthori István, Károli István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Zrínyi Miklós (költő), I. Lipót, Savoyai Jenő, II. Rákóczi Ferenc, Ráday Pál

Topográfia:

Szentföld, Genova, Velence, Flandria, Champagne, Párizs, Oxford, Cambridge, Hanza városok, levantei kereskedelmi útvonal, Hastings
Fehérvár, Pozsony, Horvátország, Erdély, Dalmácia, Szerémség, Muhi, Buda
Firenze, Milánó, Kasztília, Aragónia, Svájc, Prága, Rigómező
Temesvár, Körmöcbánya, Selmecebánya, Besztercebánya, Visegrád, Havasalföld, Moldva, Kassa, Nikápoly, Nándorfehérvár, Szilézia, Bécs, Várna
Genf, Németalföld, Antwerpen, London, Versailles, Brazília, Mexikó, Peru, Wittenberg, Wartburg, Madrid, Lisszabon

Mohács, Eger, Drégely, Szigetvár, Sárospatak, Győr, Várad, Nagyszombat, Szentgotthárd, Vasvár, Zenta, Ónod, Szécsény, Karlóca

Évszámok:

1066, 1095, 1122, 1215, 1302, 1278

1077-1095, 1095-1116, 1172-1196, 1205-1235, 1222, 1232, 1235-1270, 1241-1242, 1301

1337-1453, 1356, 1389, 1410, 1415, 1453

1308-1342, 1342-1382, 1351, 1387-1437, 1396, 1443-1444, 1444, 1448, 1456, 1458-1490

1492, 1517, 1588, 1618-1648, 1640-1649, 1689, 1701-1714

1514, 1526, 1541, 1552, 1566, 1591-1606, 1664, 1686, 1697, 1699, 1703-1711, 1705, 1707

11. évfolyam

Fogalmak:

felvilágosodás, Enciklopédia, jogállam, ráció, hatalmi ágak megosztása, társadalmi szerződés, felvilágosult abszolutizmus, fiziokratizmus

nacionalizmus, liberalizmus, szocializmus, konzervativizmus, harmadik rend, girondisták, jakobinusok, tőkés, proletár, luddizmus, ipari forradalom, falanszter, konvent, assignata, Code Napoleon, kontinentális zárlat, Missouri-kompromisszum, Kansas-Nebraska törvények

Internacionálé, keresztényszocializmus, szociáldemokrácia, monopólium, fináncctőke, keleti kérdés, antant, központi hatalmak, bolsevik, mensevik, konföderáció, Ku-Klux-Klán, abolicionizmus, okkupáció, annexió

kettős vámrendszer, Urbárium, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet, jobbtörvény, magyar jakobinusok, devalváció, konjunktúra, cenzúra, örökvltság (önkéntes és kötelező), közteherviselés, érdekegyesítés, Védegylet

Nemzetörtség, felelős kormány, kormánybiztos, cenzusos választójog, OHB, olmtüzi alkotmány, Függetlenségi Nyilatkozat, intervenció

passzív ellenállás, kiegyezés, dualizmus, közös ügyek, millennium, úri középosztály, obstrukció, kivándorlás, asszimiláció, Szabadelvű Párt, darabont kormány, ex-lex állapot

Nevek: Nagy Frigyes, Nagy Katalin, Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Diderot, Washington, Jefferson, Franklin, XVI. Lajos, La Fayette, Danton, Robespierre, Metternich, Napóleon, Nelson, Kutuzov, Watt, Stephenson, Mazzini, Marx, Engels, Bolivar

III. Napóleon, I. Miklós, Cavour, Garibaldi, Bismarck, Viktória, I. Vilmos, II. Vilmos, Lenin, Lincoln, Grant, Lee

III. Károly, Mária Terézia, II. József, Kaunitz, Horia/Closca, Hadik, Martinovics, Hajnóczy, Kazinczy, Kölcsey, Deák, Eötvös, Kossuth, Széchenyi, Wesselényi, Batthyány, I. Ferenc

Jókai, Petőfi, Táncsics, V. Ferdinánd, első felelős magyar kormány tagjai, Görgei, Klapka, Bem, Damjanich, Jellasics, Windischgratz, Haynau, Paszkievics, 13 aradi vértanú

Ferenc József, Bach, Teleki László, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Tisza István, Baross Gábor, Jászi Oszkár, Wekerle Sándor

Topográfia:

Poroszország, Lengyelország

Valmy, Vandeé, Austerlitz, Trafalgar, Borogyinó, Waterloo, Manchester-Liverpool, Yorktown, USA (13 angol gyarmat)

Krím, Piemont, Königsgratz, Sedan, Szezezi-csatorna, Panama-csatorna, Elszász-Lotharingia, Bulgária, Szerbia, Románia, Marokkó, Csuzima, Gettysburg
Határőrvidék, Bánát, Fiume, Vaskapu, Győr
Pákozd, Kápolna, Isaszeg, Komárom, Segesvár, Arad, Világos, Debrecen, Temesvár
Bosznia-Hercegovina

Kronológia:

1740-1748, 1756-1763
1722/23, 1740-1780, 1767, 1777, 1780-1790
1775-1783, 1776, 1789. július 14., augusztus 26., 1791, 1792. augusztus 10., 1793, 1794,
1804-1815, 1805, 1812, 1830, 1848
1795, 1809, 1825, 1830, 1832-1836, 1844, 1847
1848. márc. 15., április 11., szeptember 11., szeptember 29., 1849. április 6., április 14.,
május 21., augusztus 13., október 6.
1853-1856, 1859, 1861, 1861-1865, 1866, 1870, 1871, 1878, 1879, 1882, 1904, 1905,
1907
1867, 1868, 1875-1890, 1896, 1903-1905

12. évfolyam

Fogalmak:

villámháború, állóháború, ultimátum, központi hatalmak, antant, anyagcsata, korlátlan tengeralattjáró háború, wilsoni pontok, szovjet, intervenció, pacifizmus
fasizmus, korporatív állam, tőzdekrach, New Deal, állami monopolkapitalizmus,
tervezőgazdálkodás, kollektivizálás, GULAG, személyi kultusz, kisantant, totális diktatúra,
Mein Kampf, fajelmélet, élettérelmélet, nemzetiszocializmus, Führer, SA, SS, Hosszú
kések éjszakája, Kristályéjszaka, Reichstag, Berlin-Róma-tengely, Anschluss, Molotov-
Ribbentrop-paktum, Antikomintern paktum
őszirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörös- és fehérterror, Numerus Clausus,
antiszemitizmus, irredentizmus, revízió, konszolidáció, népiesek, pengő, Bethlen-Peyer-
paktum, győri program
koncentrációs tábor, népirtás, Holocaust, partizán, totális háború, antifasiszta koalíció,
D-nap, csodafegyver, nyilasmozgalom, zsidótörvények, fegyveres semlegesség, hadi
gazdaság, hintapolitika, kiugrás, gettó, munkaszolgálat
vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, Truman-elv, Marshall-segély, szociális
piacgazdaság, európai integráció, NATO, Varsói Szerződés, római szerződések, harmadik
világ, bandungi konferencia, Brezsnyev-doktrína, globális világ, enyhülési politika,
glasznosztj, peresztrojka
Ideiglenes Nemzetgyűlés, SZEB, háborús bűnös, népbíróság, jóvátétel, kollektív büntetés
elvé, kitelepítés, lakosságcsere, beszolgáltatás, ÁVH, pártállam, internálás,
munkástanács, Petőfi-kör, reformszocializmus, paternalizmus, új gazdasági
mechanizmus

Nevek:

Ferenc Ferdinánd, Hindenburg, IV. Károly, Bruszilov, Petain, Clemenceau, Wilson, II.
Miklós, Kerenszkij, Lenin, Trockij
Sztálin, Buharin, Roosevelt, Keynes, Mussolini, Hitler, Göring, Goebbels, Pilsudski,
Gandhi, Nehru, Mao Ce-tung, Csang Kaj-sek, Molotov, Ribbentrop

Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Teleki Pál, Bethlen István, Gömbös Gyula,
Darányi Kálmán, Imrédy Béla, Szálasi Ferenc, Klebersberg Kunó
Churchill, De Gaulle, Montgomery, Rommel, Paulus, Eisenhower, MacArthur, Hirohito,
Zsukov, Tito, Antonescu, Jány Gusztáv, Dálnoki Miklós Béla, Kállay Miklós, Bajcsy-
Zsilinszky Endre, Bárdossy László, Sztójay Döme
Truman, Ho Si Minh, Hruscsov, Nasszer, Kennedy, Brezsnyev, Fidel Castro, Carter,
Reagan, Gorbacsov, Dubcek, Gomulka, Ceaucescu
Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Rákosi Mátyás, Mindeszent József, Rajk László, Nagy Imre,
Maléter Pál, Gerő Ernő, Farkas Mihály, Kádár János, Aczél György, Nyers Rezső, Németh
Miklós, Antall József, Demszky Gábor, Orbán Viktor

Topográfia:

Sarajevó, Marne, Tannenberg, Przemysl, Isonzó (Doberdó), Breszt-Litovszk, Verdun,
Somme, Pétervár, Versailles, Trianon, Washington
Locarnó, New York, München, Berlin, Róma, Madrid, Abesszínia, Szudéta-vidék
Felvidék, Kárpátalja, Partium, Erdély, Temes-vidék, Burgenland, Horvátország, Bácska,
Bánát, Dél-Baranya, Muraköz, Szeged, Miskolc-Ózd, Biatorbágy, Győr
Dunkerque, Vichy, Leningrád, Moszkva, Sztálingrád, Kurszk, El-Alamein, Saló,
Normandia, Ardennek, Varsó, Pearl Harbor, Midway, Okinawa, Hirosima, Nagaszaki,
Kassa, Don
Fulton, Panmindzson, Dien Bien Phu, Kuba, Prága, Szuez, Poznan, Bandung, Helsinki,
Afganisztán, Nürnberg, Párizs, Dallas

Kronológia:

1914 jún. 28., júl.28., 1915, 1916, 1917, 1918. nov. 11., 1919, 1920. jún. 4., 1921/22
1922, 1923, 1925, 1929, 1932, 1933. jan. 30., 1935-36, 1936, 1936-39, 1938, 1939
1918. okt. 30-31., nov. 16., 1919. márc. 21., máj.-jún., aug.1., 1920. márc. 1., 1920-21,
1921 márc. és okt., 1921-31, 1921. nov. 6., 1926, 1932-36, 1936-38, 1938-39, 1938. nov.
2., 1939-1941
1939. aug. 23., szept. 1., 1940. ápr., 1940. máj.-jún., 1940. aug.-szept., 1940. aug. 30.,
1941. ápr. 3., 1941. ápr., jún. 22., 26., dec. 7., 1941-42, 1942-44, 1942. jún., 1942. okt.-
nov., 1942. nov.-1943. febr., 1943. jan., júl., nov.-dec., 1944. márc. 19., jún.6., okt. 15-
16., 1945. febr., ápr., máj. 9., júl.-aug., aug. 6 és 9., szept. 2.
1945, 1945-46, 1946-54, 1947. febr. 10., 1947, 1948, 1948-49, 1949,1950-53, 1953,
1955, 1956, 1959, 1962, 1963, 1964-75, 1967, 1968, 1975, 1979, 1985, 1989, 1991
1944. dec. 21., 1945. márc., nov., 1946. febr. 1., aug., 1947. máj., aug., 1948. jún., 1949,
1953. jún., 1955, 1956. okt. 23., okt. 24., okt. 25., okt. 28., nov. 1., nov. 3., nov. 4., dec.,
1956-1989, 1968, 1987, 1988, 1989, 1989.okt. 23., 1990